

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

ВИПУСК 67

29 січня 2021 р.

м. Переяслав

УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВІ

Рада молодих учених університету

Матеріали
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

29 січня 2021 року

Вип. 67

Збірник наукових праць

Переяслав – 2021

УДК 001+37(100)

ББК 72.4+74(0)

Т 33

Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. Переяслав, 2021. Вип. 67. 662 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Воловик Л.М. – кандидат географічних наук, доцент

Дашкевич Є.В. – кандидат біологічних наук, доцент (Білорусь)

Євтушенко Н.М. – кандидат економічних наук, доцент

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук (відповідальний секретар)

Носаченко В.М. – кандидат педагогічних наук

Руденко О.В. – кандидат психологічних наук, доцент

Садиков А.А. – кандидат фізико-математичних наук, доцент (Казахстан)

Скляренко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Халматова Ш.С. – кандидат медичних наук, доцент (Узбекистан)

Юхименко Н.Ф. – кандидат філософських наук, доцент

Збірник матеріалів конференції вміщує результати наукових досліджень наукових співробітників, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів з актуальних проблем гуманітарних, природничих і технічних наук

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій

©Автори статей

©Рада молодих учених університету

©Університет Григорія Сковороди

в Переяславі

Принадно зауважимо, що замовити інтерактивний бюджет для ОТГ можна на сайті «Ціна держави» (режим доступу: <https://cost.ua/interactive-community-budget/>).

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Безпалько О. М. Роль територіальних общин в забезпеченні місцевого економічного розвитку: теоретическіе основи исследования. *Економіка і організація управління*. 2019. №1 (33). С. 119-123.
2. Децентралізація дає можливості. URL: <https://decentralization.gov.ua/newgromada>.
3. Ткачук А., Наталенко Н. Про бюджет і не тільки. Спеціально для об'єднаних територіальних громад. Київ: ІКЦ «Легальний статус», 2016. 76 с.

УДК 336.741

*Наталія Гвоздєй
(Умань, Україна)*

ПРОГНОЗУВАННЯ ТА РЕГУЛЮВАННЯ ВАЛЮТНИИХ КУРСІВ

У статті обґрунтовано доцільність та ефективність застосування прогнозування оптимального валютного курсу. Наявність адекватно спрогнозованого та науково обґрунтованого оптимального рівня валютного курсу України надає можливість приймати ефективні управлінські рішення щодо інструментів регулювання валютного курсу та своєчасності їх застосування. Дані особливості набувають актуальності в умовах фінансової нестабільності та циклічності розвитку економічних процесів як всередині держави, так і на рівні світових економічних процесів.

Ключові слова: валютне регулювання, валютний курс, фінансова нестабільність економіки, прогнозування валютного курсу.

The article substantiates the expediency and effectiveness of the application of forecasting the optimal exchange rate. The presence of an adequately predicted and scientifically substantiated optimal level of the exchange rate of Ukraine provides an opportunity to make effective management decisions on instruments for regulating the exchange rate and the timeliness of their application. These features become relevant in conditions of financial instability and cyclical development of economic processes both within the state and at the level of world economic processes.

Key words: currency regulation, exchange rate, financial instability of the economy, exchange rate forecasting.

В умовах швидкого розвитку інтернаціоналізації та глобалізації економічних процесів міжнародні проблеми сучасного прогнозування оптимального валютного курсу займають провідне місце у економічному житті кожної країни. Прогнозування валютного курсу є досить важливою фінансовою проблемою, яка в сучасних умовах нестабільності економіки привертає все більшу увагу через складність практичного застосування.

Прогнозування валютного курсу є невід'ємною складовою стабільної макроекономічної політики держави. Достовірний прогноз сприяє оптимізації використання ресурсів, максимізує прибуток приватних підприємств та державних установ, що займаються обмінними операціями. На макрорівні прогноз валютного курсу є одним із важливих факторів, що дозволяє утримувати рівновагу в межах всієї економічної системи.

Це визначає актуальність аналізу механізму зміни обмінного курсу, динаміки макроекономічних факторів та їх впливу на валютний ринок України. Особливе значення зазначені питання мають в умовах економічної кризи. Правильне розуміння процесів, що

спостерігаються у валютному секторі, створює підґрунтя для прийняття ефективних антикризових заходів.

Проблематика прогнозування валютного курсу досліджувалася у роботах багатьох закордонних російських та вітчизняних дослідників.

Так, вплив макроекономічних факторів на динаміку обмінного курсу досліджується у працях А. Гальчинського, Н. Горського, В. Козюка, Г. Дженкінса, моделі прогнозування курсу за допомогою фундаментального аналізу розглядаються у роботах Н. Костіна, О. Пасічника, С. Нісона, класифікація економічних факторів за ступенем впливу на курс обміну є темою досліджень С. Гренджера, Дж. Швагера, Л. Вільямса, В. Бурлачкова. Однак у роботах як зарубіжних, так і вітчизняних науковців основна увага приділяється прогнозування валютного курсу, де сукупність основних макроекономічних факторів є визначальним елементом у його динаміці. Втім, сучасні умови проведення валютних розрахунків зумовили виникнення нових особливостей зміни валютного курсу, які є малодослідженою сферою економічної науки, що й зумовило необхідність проведення цього дослідження.

Порівнюючи останні валютні кризи, спостерігаємо тенденцію до все більш глибоких економічних потрясінь, ніж у минулому. У сучасних умовах з високою мобільністю капіталу, навіть невеликі зміни в міжнародному розподілі у країнах з економікою, що розвивається, призводять до дуже значних коливань потоків капіталу. Раптове скорочення цих потоків, у свою чергу, підсилює обмінний курс, коригує процентні ставки та дисбаланси економічні процеси [1]. Відомий той факт, що структурні макроекономічні моделі переживали важкі часи у створенні зразка прогнозів курсів валют. Слід зазначити, що існує величезна кількість емпіричної літератури про передбачуваність обмінних курсів з використанням структурних макроекономічних моделей за останній період. Загальним висновком цієї літератури є те, що обмінний курс досить важко прогнозувати на короткі терміни, хоча існують деякі свідчення щодо передбачуваності на довгострокові терміни [2]. Тому ми використовуємо різні моделі для прогнозування валютних курсів. Обидві структурні і часові серії моделей використовуються для того, щоб оцінити, яка з цих моделей має свої переваги в плані зразка прогнозованих результатів [3]. Сучасні науковці використовують широкий спектр доступних методів прогнозування. Вони варіюються від неформально якісних методів до більш складних кількісних методів. Загалом, прогнозисти використовували різні методи, визнаючи, що деякі працюють краще, ніж інші, залежно від характеру вхідних даних. Якісні методи прогнозування покладаються на судження про майбутнє. Ці методи часто відносяться до суб'єктивних, або неекстраполяційних, підходів. До того ж, через їх відносно невелику залежність від чисел, ці методи часто не забезпечують точної специфікації, що лежить в основі припущень. Суб'єктивні ж підходи, як правило, працюють найкраще, коли фонові умови швидко змінюються. Тобто коли економічні, політичні чи адміністративні умови постійно змінюються, а кількісні методи не можуть привернути важливу інформацію про фактори, які можуть змінити історичні закономірності.

Обмінний курс долара США по відношенню до української гривні є плаваючим відповідно до політики НБУ щодо стабільності грошової одиниці та загальнодержавних інтересів. Перша ревальвація гривні відбулася 21 квітня 2005 р., коли гривня відразу зміцнилася на 14 коп., а долар почав коштувати 5,05 грн. Зауважимо, що за оцінками МВФ реальний ефективний курс гривні на той час мав знаходитися у діапазоні 2,2-3 грн. за долар [3].

Друга хвиля ревальвації спостерігалася 22 травня 2008 р., коли НБУ встановив офіційний курс долара на рівні 4,85 грн. [3]. Зміцнення гривні на 20 коп. за кожен долар мало вагомий вплив на економічні процеси, але зумовило втрату частини доларових заощаджень громадян.

Починаючи з вересня 2008 р., реальний курс долара по відношенню до гривні зростає. З цього часу офіційний курс НБУ слідує за комерційним курсом та перестає бути орієнтиром для фінансових установ [3].

Можна побачити, що невелика стабілізація обмінного курсу була досягнута у листопаді 2008 р., але вже невдовзі почав зростати готівковий курс обміну, який потягнув за собою курс долар/гривня. З цього можна зробити висновок, що офіційний курс НБУ не є цільовим для комерційних банків, оскільки не відповідає реальній ситуації на валютному ринку. Встановлений курс на рівні близько 25 грн. за 1 долар США є таким, що не відповідає реальним макроекономічним умовам, які склалися у нашій країні. Комерційні банки встановлювали в 2018 р. курс долар/гривня на рівні 26-27 грн. за 1 долар США. У січні 2019 р. почав зростати і готівковий обмінний курс євро/гривня. Максимальне значення валютної пари євро/гривня було досягнуте у січні 2019 р., коли курс продажу євро дійшов рівня 30 грн. за одиницю європейської валюти. Швидкість зростання вартості євро вказує на переоцінку ризиків суб'єктами валютного ринку та підвищення попиту на іноземну валюту взагалі [3].

Падіння євро вказує на погіршення економічної ситуації у Європейському Союзі, викликаному високим рівнем безробіття у провідних країнах ЄС (Німеччина – 7,6 %, Італія – 6,7 %, Франція – 7,7 %, ЄС – 7,8 %) та інфляційними процесами [4].

Падіння обмінного курсу євро/гривня вплинуло також і на Україну. Обсяг прямих іноземних інвестицій станом на 01.03.2008 становив 37,6 млрд. доларів США (приріст з 01.01.2018 – 3 %, у той час як приріст з 01.01.2019 до 01.02.2019 був більше 10 %) [4].

Слід зазначити, що зростання курсу долара та євро порівняно з гривнею не вигідне для імпортоорієнтованих галузей економіки України. В той же час, посилення курсу гривні по відношенню до американської та європейської валют спричинить втрату громадянами України значної частини їх валютних заощаджень.

Тому, враховуючи викладене, доцільним та логічним є з одного боку підвищення рівня захисту заощаджень громадян від падіння валютних курсів, а з іншого – захист інтересів підприємницьких суб'єктів від підвищення курсів основних валют по відношенню до гривні. З метою виконання цього завдання, громадянам необхідно зберігати гроші в банках та страхувати валютні резерви від зниження курсів валют, а державі – використовувати валютні резерви з метою стабілізації валютних курсів.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Валютний ринок і валютне регулювання: Навч. посібник / під ред. І. М. Платонової. Київ: Видавництво «БЕК», 2006. 190 с.
2. Валютний ринок Форекс. URL: <http://www.rus-plus.info/23.php1>
3. Регулювання валютних курсів. URL: http://www.expert.ua/news/25/03/18_kroskurs_last_ua.
4. Вплив світової кризи на фінансовий стан окремих країн. URL: <http://www.focus.ua/society/81764>.

УДК 338.49

*Світлана Герчанівська, Настасія Гречаник
(Бережани, Україна)*

ДО ПИТАННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА»

У статті розкрито підходи до сутності поняття «соціальна інфраструктура». Розглянуто її функції, завдання, значення для розвитку людини та держави загалом.

Ключові слова: інфраструктура, соціальна інфраструктура, функції соціальної інфраструктури, розвиток, людські ресурси.